

Βιοποικιλότητα είναι

- τα **γονίδια** που κάνουν τον καθένα μας διαφορετικό (γενετική ποικιλότητα)
- τα **είδη** των οργανισμών που ζουν στον πλανήτη (ποικιλότητα ειδών)
- τα **οικοσυστήματα**, οι τόποι δηλαδή όπου ζουν οι οργανισμοί και οι μεταξύ τους σχέσεις και με το περιβάλλον τους (ποικιλότητα οικοσυστημάτων)

Η βιοποικιλότητα σήμερα

Είναι αποτέλεσμα 3,7 δισεκατομμυρίων ετών εξελικτικής πορείας, η οποία συνεχίζεται.

Διαμορφώθηκε από αλλαγές στον φλοιό της Γης, από παγετώνες και ηφαιστειακές εκρήξεις, από τον ανταγωνισμό μεταξύ των ειδών και την αλληλεπίδρασή τους με το περιβάλλον.

1,2 εκατομμύρια είδη είναι γνωστά.

Ο πλανήτης εκτιμάται ότι φιλοξενεί περίπου **8,7 εκατομμύρια** είδη.

Οι μικροοργανισμοί υπολογίζεται ότι αριθμούν **ένα τρισεκατομμύριο** είδη!

Η βιοποικιλότητα στον πλανήτη

36 περιοχές έχουν χαρακτηριστεί ως *εστίες βιοποικιλότητας*, καθώς:

- θεωρούνται **αναντικατάστατες**, φιλοξενώντας **περισσότερα από 1.500 ενδημικά είδη φυτών η καθεμία**,
- **βρίσκονται σε κίνδυνο**, αφού έχουν **χάσει τουλάχιστον το 70% της πρωταρχικής φυσικής βλάστησης**.

Παρότι καταλαμβάνουν το 2,5% της χερσαίας επιφάνειας της Γης, στηρίζουν τεράστιο αριθμό φυτών και ζώων, αλλά και ευάλωτους ανθρώπινους πληθυσμούς.

Εστίες βιοποικιλότητας

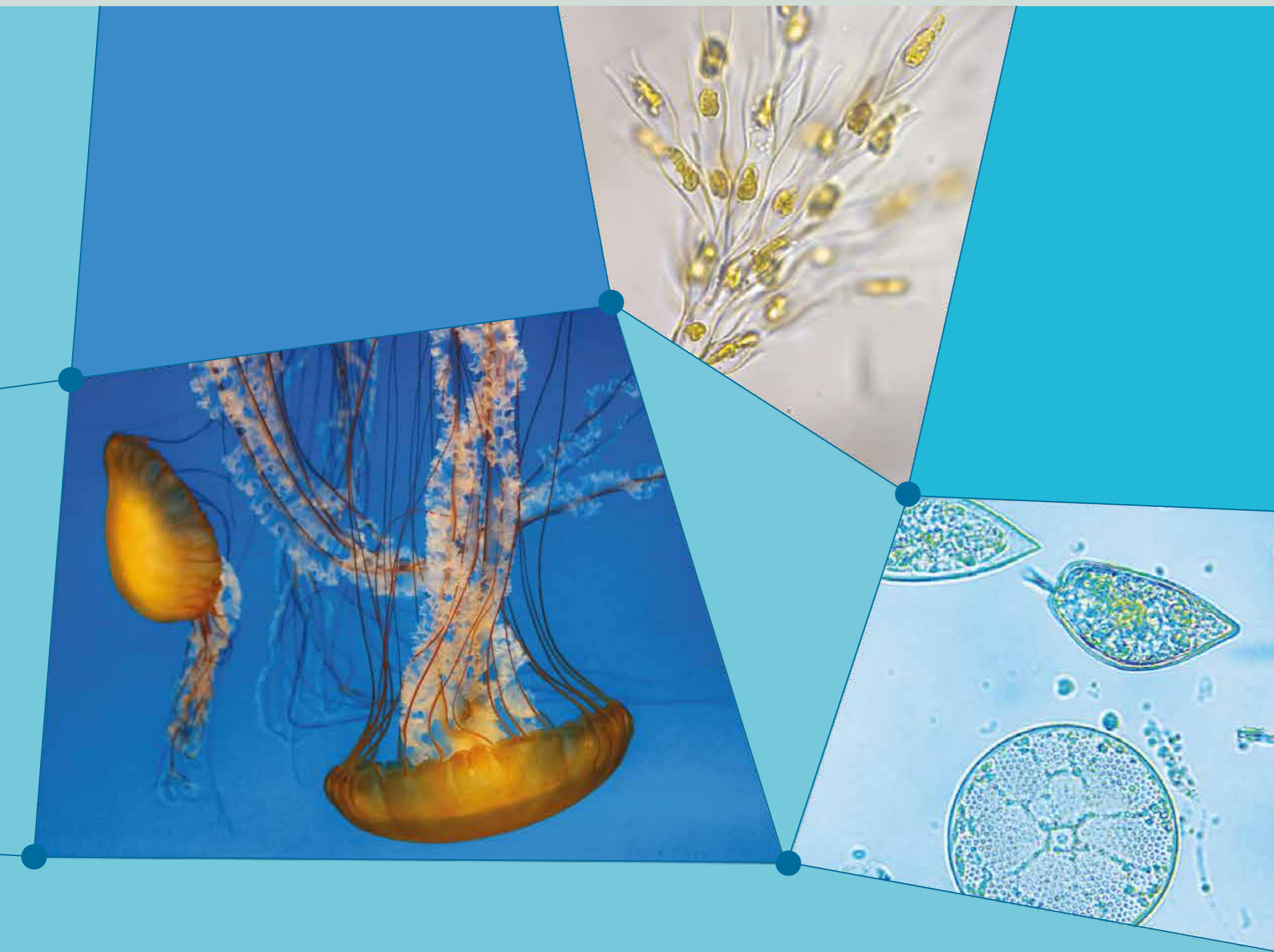

Η βιοποικιλότητα στην Ελλάδα

Διαθέτει υψηλή βιοποικιλότητα, από τις υψηλότερες στην Ευρώπη. Παρά τη μικρή έκταση φιλοξενεί τεράστια ποικιλία οικοσυστημάτων: από τα ημιορεινά όπως το φοινικόδασος στο Βάι της Κρήτης έως τα ψυχρόβια δάση σημύδας, δασικής πεύκης και ερυθρελάτης στη Ροδόπη.

6.000 είδη φυτών, 1.200 ενδημικά

50.000 είδη ζώων, 4.000 ενδημικά

Η βιοποικιλότητα εκεί που δεν την περιμένεις

ΝΕΡΟ

Το φυτοπλαγκτό, βάση των τροφικών πλεγμάτων στα υδάτινα οικοσυστήματα, παίζει καθοριστικό ρόλο στην ισορροπία του πλανήτη.

Δεσμεύει CO₂ και απελευθερώνει το 50% του ατμοσφαιρικού οξυγόνου.

Όταν πεθαίνει, βυθίζεται στον πυθμένα των λιμνών και των θαλασσών, που γίνεται η κύρια αποθήκη άνθρακα του πλανήτη.

Η βιοποικιλότητα εκεί που δεν την περιμένεις

ΕΔΑΦΟΣ

Φιλοξενεί το 25% της παγκόσμιας βιοποικιλότητας.

Ένα γραμμάριο χώμα περιέχει χιλιάδες είδη βακτηρίων και εκατομμύρια άτομα που ανακυκλώνουν θρεπτικά συστατικά, δεσμεύουν άνθρακα, ρυθμίζουν το κλίμα, απομακρύνουν τοξίνες και παράγουν ουσίες που προστατεύουν φυτά και ανθρώπους.

Στο έδαφος παράγεται το 95% της τροφής.

Για να δημιουργηθεί 1 εκατοστό γόνιμου εδάφους χρειάζονται σχεδόν 1.000 χρόνια.

Το 33% των εδαφών παγκοσμίως έχουν υποβαθμιστεί.

Η βιοποικιλότητα εκεί που δεν την περιμένεις

ΣΚΟΤΑΔΙ

Πολλοί οργανισμοί έχουν προσαρμοστεί στο σκοτάδι: κάποιοι ζουν μόνιμα μέσα στο χώμα ή στην άβυσσο της θάλασσας, άλλοι είναι νυκτόβιοι όπως κουκουβάγιες, νυχτερίδες, νυχτοπεταλούδες. Όλοι είναι εφοδιασμένοι με «ευαίσθητα» μάτια για να βλέπουν στο σκοτάδι.

Η **φωτορύπανση** διαταράσσει τον φυσικό ρυθμό φωτός – σκότους και επηρεάζει την αναπαραγωγή, την τροφή, τον ύπνο, την άμυνά τους.

Στην Ευρώπη έχουν απομείνει ελάχιστες σκοτεινές περιοχές. Οι πιο φωτισμένες περιοχές του κόσμου είναι η Σιγκαπούρη, το Κατάρ και το Κουβέιτ.

Η βιοποικιλότητα εκεί που δεν την περιμένεις

ΑΣΤΙΚΗ ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑ

Η άγρια ζωή επιβιώνει στις πόλεις, προσαρμόζοντας τη ζωή της σε οχλήσεις, θορύβους, καυσαέρια, υψηλές θερμοκρασίες.

Το αστικό πράσινο στηρίζει τη ζωή, βελτιώνει τον αέρα, μειώνει τη θερμοκρασία, απορροφά τους θορύβους, αποτελεί ασπίδα για την υγεία μας.

Σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας, το ελάχιστο πράσινο ανά κάτοικο είναι 9 m².

**Η Αθήνα διαθέτει 0,96 m²
και η Θεσσαλονίκη 2,14 m².**

Η αξία της βιοποικιλότητας

ΓΙΑ ΤΗ ΖΩΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΥΗΜΕΡΙΑ ΜΑΣ

Η αξία της είναι ανεκτίμητη.

Μέσα από την τεράστια ποικιλία φυτών, ζώων και μικροοργανισμών, καλύπτει βασικές ανάγκες (τροφή, νερό, φάρμακα, ρούχα, υλικά κατασκευών, ενέργεια).

Τα οικοσυστήματα ρυθμίζουν το κλίμα, καθαρίζουν τον αέρα και το νερό, προστατεύουν τα εδάφη και μειώνουν τον κίνδυνο φυσικών καταστροφών.

Εμπνέει την τέχνη, δημιουργεί παραδόσεις και συμβάλλει στην ευεξία και την ποιότητα της ζωής μας.

Η αξία της βιοποικιλότητας

ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΤΡΟΦΙΚΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΜΑΣ

Η επικονίαση είναι απαραίτητη για τη γονιμοποίηση και την αναπαραγωγή των φυτών.

25.000 και πλέον είδη φυτών και **71 από τις 100 σημαντικότερες** καλλιέργειες παγκοσμίως, όπως φρούτα, λαχανικά, καφές και κακάο, εξαρτώνται από αυτήν.

Οι μέλισσες, με περισσότερα από 20.000 είδη παγκοσμίως, αντιπροσωπεύουν το 80% των επικονιαστών. Παίζουν καθοριστικό ρόλο στη διατροφή μας και τη διατήρηση της ζωής στον πλανήτη.

Η αξία της βιοποικιλότητας

ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΙΣΟΡΡΟΠΙΑ ΤΟΥ ΠΛΑΝΗΤΗ

Ο φυσικός κόσμος είναι μια **τέλεια κυκλική «οικονομία»**, όπου κάθε είδος, με τη ζωή και τον θάνατό του, συνεισφέρει στην ισορροπία του πλανήτη.

Η απώλεια ακόμη και ενός είδους μπορεί να έχει σοβαρές συνέπειες, από την εξαφάνιση άλλων ειδών έως και την κατάρρευση ολόκληρου οικοσυστήματος.

Ο πλανήτης Γη σε κρίση

Η Γη αλλάζει συνεχώς, αλλά οι σημερινές ραγδαίες μεταβολές, η κλιματική κρίση και η απώλεια της βιοποικιλότητας οφείλονται κυρίως στις ανθρώπινες δραστηριότητες και αποτελούν τις μεγαλύτερες απειλές για τη σταθερότητα του πλανήτη.

Η επίδραση του ανθρώπου είναι τόσο μεγάλη που η τρέχουσα γεωλογική εποχή προτείνεται να ονομαστεί *Ανθρωπόκαινο*.

Έχουμε μόνο ENAN πλανήτη και δεν υπάρχει χρόνος για απογοητεύσεις, μόνο για δράση!

ΟΙ ΧΡΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΓΗΣ ΑΛΛΑΖΟΥΝ

Οι φυσικές περιοχές υποβαθμίζονται και τα τοπία χάνονται, καθώς τα δάση αποψιλώνονται για την ανάπτυξη πόλεων, υποδομών και διάφορων δραστηριοτήτων.

Το 37% της Γης, εκτός της Ανταρκτικής, χρησιμοποιείται για παραγωγή τροφίμων.

Το ποσοστό αναμένεται να αυξηθεί σημαντικά, καθώς ο παγκόσμιος πληθυσμός προβλέπεται να φτάσει τα 10 δισεκατομμύρια έως το 2050.

ΤΑ ΞΕΝΙΚΑ ΕΙΔΗ «ΚΑΤΑΚΤΟΥΝ» ΤΟΝ ΧΩΡΟ

Δραστηριότητες όπως το εμπόριο, ο τουρισμός, η γεωργία και μεγάλα τεχνικά έργα, όπως η διώρυγα του Σουέζ, διευκολύνουν τη μετανάστευση και τη μεταφορά ειδών πέρα από τα φυσικά τους όρια.

Ξενικά είδη εισβάλλουν σε περιοχές, πολλαπλασιάζονται, δρουν ανταγωνιστικά, εκτοπίζουν αυτόχθονα είδη, γίνονται παράσιτα ή παθογόνα.

Στη Μεσόγειο Θάλασσα έχουν καταγραφεί περισσότερα από 1.000 ξενικά είδη.

Η ΡΥΠΑΝΣΗ «ΠΝΙΓΕΙ» ΤΟΝ ΠΛΑΝΗΤΗ

Πλαστικά και άλλες χημικές ουσίες, αέριοι ρύποι και απόβλητα επιβαρύνουν την ατμόσφαιρα, το έδαφος και το νερό.

Η ανεξέλεγκτη χρήση φυτοφαρμάκων λιγοστεύει τους επικονιαστές.

Ετησίως παράγονται εκατομμύρια τόνοι πλαστικού, πολλά από τα οποία καταλήγουν στις θάλασσες, σκοτώνοντας εκατομμύρια οργανισμούς.

Μικροπλαστικά υπάρχουν παντού, στην τροφή, στο νερό που πίνουμε, στον αέρα που αναπνέουμε.

Κατά τη διάρκεια της ζωής μας εκτιμάται ότι καταπίνουμε 18 κιλά πλαστικών.

ΤΑ ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΥΠΟΒΑΘΜΙΖΟΝΤΑΙ

Όταν τα οικοσυστήματα ξεπερνούν τα όριά τους, χάνουν την ανθεκτικότητά τους και γίνονται ευάλωτα, με καταστροφικές συνέπειες.

Τα τελευταία 50 χρόνια, ο άνθρωπος επεμβαίνει στα οικοσυστήματα με γρηγορότερους ρυθμούς και σε μεγαλύτερη έκταση από κάθε άλλη περίοδο στην ιστορία.

ΤΑ ΕΙΔΗ ΚΑΙ ΟΙ ΠΛΗΘΥΣΜΟΙ ΤΟΥΣ ΜΕΙΩΝΟΝΤΑΙ

Ένα εκατομμύριο είδη φυτών και ζώων απειλούνται με εξαφάνιση, κυρίως λόγω των ανθρώπινων δραστηριοτήτων, με ρυθμό πολύ μεγαλύτερο από το παρελθόν.

Από το 1970 έως το 2020, οι πληθυσμοί της άγριας ζωής μειώθηκαν κατά 73% (IUCN).

Η ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΕΙΝΑΙ ΕΔΩ

Οι εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου προκαλούν υπερθέρμανση του πλανήτη, λιώσιμο των πάγων, άνοδο της στάθμης της θάλασσας και αύξηση των ακραίων καιρικών φαινομένων, με σοβαρές συνέπειες για φυτά, ζώα και ανθρώπους.

**Εάν η θερμοκρασία ανέβει κατά 2°C,
2 δισ. άνθρωποι θα εκτεθούν σε καύσωνες και
το 42% των ειδών θα κινδυνεύσει.**

Χωρίς δραστική μείωση των εκπομπών, η θερμοκρασία μπορεί να αυξηθεί έως 4,5°C έως το 2100.

Ο τρόπος ζωής και οι αποφάσεις μας (ατομικά και συλλογικά) καθορίζουν τη διατήρηση της βιοποικιλότητας.

Στοχευμένες δράσεις για την προστασία των οικοσυστημάτων, τη διαχείριση των φυσικών πόρων, τη μείωση της ρύπανσης και τον περιορισμό των ξενικών ειδών, την παραγωγή αγαθών με αειφορικό τρόπο και τον περιορισμό της υπερκατανάλωσης είναι καθοριστικές για τη διασφάλιση της ισορροπίας της φύσης.